

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 79/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. januára 2014 predbežne prerokoval sťažnosť R. J. a J. J., zastúpených advokátom JUDr. Romanom Cibulkom, Hlavná 13, Trnava, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 61/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. J. a J. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. januára 2014 doručená sťažnosť R. J. a J. J. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na

prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C/61/2006 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovatelia v sťažnosti podrobne opisujú priebeh konania o neplatnosť dražby, ktoré začalo nimi podaným návrhom doručeným okresnému súdu 9. júna 2006. Osobitne zdôrazňujú, že o nimi podanom návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ktorý bol súčasťou podaného návrhu, okresný súd po dobu 9 mesiacov vôbec nerozhodol, preto ho po výsluchu na okresnom súde vzali 9. marca 2007 späť, keďže vydanie predbežného opatrenia stratilo význam. Sťažovatelia namietajú porušenie označených práv, ktoré vidia v tom, že *„súd v našej veci konal so zbytočnými prietrahmi, keď jednak nerozhodol v zákonom stanovenej lehote o našom návrhu na vydanie predbežného opatrenia, v dôsledku čoho sa tento návrh stal neúčelný a my sme ho preto po ôsmich mesiacoch vzali späť“.*

Z nami popísaných skutočností... je tiež zřejmé, že pokiaľ i súd v predmetnej veci konal, jeho úkony boli neefektívne, nevedli dôsledne k naplneniu cieľu súdneho konania, dôsledkom čoho je skutočnosť, že o našom návrhu podanom ešte v júni 2006 súd rozhodol až po viac ako šiestich rokoch a vec ešte stále nie je právoplatne skončená...

Tvrdíme, že súd ako porušovateľ našich uvedených práv nemôže zdôvodňovať zdĺhavosť konania zložitou veci. Predmetom konania je posúdenie platnosti resp. neplatnosti dražby, v dôsledku ktorej sme my sťažovatelia prišli o náš byt a stratili sme tak jednu zo základných existenčných hodnôt.

Z hľadiska právneho nejde teda o vec právne komplikovanú, keď posúdenie predmetnej otázky treba zaradiť do štandardnej civilnej agendy...

Nedá sa tiež tvrdiť, že by sme my sťažovatelia nejakým podstatným spôsobom zapríčinili vznik prietahov v súdnom konaní. Nazdávame sa totiž, že zdôvodňovať nemožnosť rozhodnúť v zákonnej lehote o našom návrhu na vydanie predbežného opatrenia tým, že byt, ktorého sa malo predbežné opatrenie týkať, nie je vraj v našom návrhu dostatočne identifikovaný, je zo strany súdu alibistické a zbytočne formálne.“

Sťažovatelia tiež poukazujú na to, že prerokovanie predmetnej veci urgovali, podávali sťažnosti adresované predsedníčke súdu i Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, avšak uvedené nemalo výrazný vplyv na urýchlenie súdneho konania. Keďže napadnuté konanie nie je stále právoplatne ukončené, sťažnosť považujú z hľadiska zákonných podmienok za prípustnú. Žiadané finančné zadosťučinenie v sume po 3 000 € každému z účastníkov sťažovatelia odôvodňujú dlhodobým stavom „*faktickej a právnej neistoty trvajúci takmer 7 rokov je pre nás, mladú rodinu s dvomi maloletými deťmi obzvlášť frustrujúci. V dražbe, ktorej vyslovenia neplatnosti sa v predmetnom konaní domáhame, sme prišli o náš byt ako o jednu zo základných existenčných hodnôt, následne sme boli protiprávne z predmetného bytu jeho novým vlastníkom vypratani (tento bol síce v trestnom konaní v súvislosti s týmto jeho počinom voči nám právoplatne uznaný vinným pre prečin nátlaku podľa § 92 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Tr. zák. a odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní jeden rok s podmieneným odkladom výkonu na dobu dva roky. Táto okolnosť však pre nás z hľadiska možnosti zjednania nápravy, nemá zásadný význam). Máme odôvodnený pocit, že na tom, že sme prišli o strechu nad hlavou a museli sme si ako mladá rodina riešiť núdzové bývanie, nesie diel zodpovednosti i Okresný súd Trnava, ktorý v spomínanom konaní nám nebol schopný poskytnúť dostatočnú ochranu tým, že by v zákonnej lehote vydal vo veci predbežné opatrenie a tým by sa najmenej sťažili následné prevody nášho bytu.*“ Sťažovateľka J. J. poukazuje aj na svoje zdravotné problémy spôsobené núteným vystávaním rodiny a dlhodobým súdnym sporom.

Sťažovatelia preto navrhujú, aby ústavný súd vo veci samej vydal takéto rozhodnutie:

„1. Základné právo sťažovateľov R. J., nar... a J. J., nar... na prerokovanie veci bez zbytočných preťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako i ich právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 61/2006 porušené bolo.

2. Sťažovateľom R. J. a J. J. sa priznáva finančné zadosťučinenie a to každému v sume 3 000,- €..., ktoré je povinný im poukázať Okresný súd Trnava a to dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trnava povinný nahradiť sťažovateľom trovy ich právneho zastúpenia v celkovej výške 340,90 € vrátane DPH na účet právneho zástupcu sťažovateľov JUDr. Romana Cibulku... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva

alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 172/05) vyplýva, že ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už k porušovaniu označeného základného práva nedochádzalo, ústavný súd sťažnosť zásadne ako zjavne neopodstatnenú odmietne (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je totiž odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci.

V súvislosti s tým ústavný súd už opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

V danom prípade priamo zo sťažnosti vyplýva, že vo veci bol 22. augusta 2012 vyhlásený rozsudok, proti ktorému podali sťažovatelia odvolanie. Ústavný súd dopytom na okresnom súde, ako aj na Krajskom súde v Trnave (ďalej len „krajský súd“) zistil, že spis bol po vykonaní prípravných úkonov okresným súdom spolu s podaným odvolaním doručený krajskému súdu 28. februára 2013. Na krajskom súde je vec vedená pod sp. zn. 23 Co 122/2013 a o odvolaní sťažovateľov nebolo do rozhodnutia ústavného súdu rozhodnuté. Krajským súdom nebol vo veci nariadený ani žiaden termín pojednávania.

Ústavný súd konštatuje, že doručením rozsudku okresného súdu a vykonaním ostatných úkonov, ktoré v spojitosti s podaním odvolania podľa § 209 a § 210 Občianskeho súdneho poriadku okresný súd musel vykonať, boli z jeho strany vykonané všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľov. Ďalší postup ani úkony vo veci už okresný súd vykonávať nemôže, a preto je potrebné vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako na takú, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty skončila rozhodnutím vo veci samej za predpokladu, že toto rozhodnutie bude napokon konečným rozhodnutím vo veci samej, a to aj napriek podanému odvolaniu a vykonaniu riadneho opravného konania.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v čase podania sťažnosti na ústavnom súde (január 2014) už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania. Súčasne je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prietahom, resp. nečinnosti, ako to tvrdia sťažovatelia, v konaní pred okresným súdom nedochádza (a to aj napriek tomu, že vo veci nebolo ešte právoplatne rozhodnuté). Preto je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť (napr. II. ÚS 275/06, IV. ÚS 119/2011, III. ÚS 153/2013). Ústavný súd v tejto spojitosti pripomína, že proti porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa sťažovatelia mohli brániť podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len do vynesenia rozsudku okresným súdom.

Vzhľadom na to bolo potrebné sťažnosť, ktorou je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote konaním okresného súdu vedeným pod sp. zn. 24 C/61/2006, odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, ako to vyplýva z výroku tohto rozhodnutia.

Ústavný súd však pripomína, že prípadné zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku a vrátenie vecí okresnému súdu na ďalšie konanie by v súhrne s doterajším konaním okresného súdu mohlo založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných priet'ahov okresného súdu a prípadné neefektívne (nesústredené) konanie okresného súdu alebo konanie poznačené jeho zjavnou nečinnosťou by mohli byť v príčinnej súvislosti s porušovaním základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo by v danom prípade nemalo byť prekážkou prípustnosti opätovného konania a rozhodovania vo veci samej podľa § 24 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2014